

Наставно-научен совет на
Стоматолошкиот факултет при
Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" – Скопје

РЕЦЕНЗИЈА

За оценка на магистерски труд под наслов "Дијагностички постапки во претераписки пристап на лимфогени оболувања во вратна регија" од др. Санела Идоска пријавена на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје, на својата 8-ма редовна седница одржана на ден 06/06/2013 година, по предлог на Научниот одбор донесе одлука за формирање на Рецензентска комисија за оценка на готовиот магистерски труд со наслов "Дијагностички постапки во претераписки пристап на лимфогени оболувања во вратна регија" од др. Санела Идоска во состав:

1. Проф. д-р Славе Наумовски
2. Проф. д-р Даница Поповиќ – Монеvsка
3. Проф. д-р Алберто Бенедети

По разгледувањето на доставениот материјал Рецензентската комисија на Наставно – научниот совет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Магистерскиот труд под наслов "Дијагностички постапки во претераписки пристап на лимфогени оболувања во вратна регија" од др. Санела Идоска ги содржи сите елементи потребни за ваков вид на научен труд кој е презентира на 90 страници и во кој е инкорпорирана кратка содржина на македонски и англиски јазик, 27 табели и 27 графикони, и 87 референци од понови датуми од странски автори.

Материјалот приложен за рецензија ги содржи следниве 8 поглавја: вовед, литературен преглед, цели на трудот, материјал и метод на работа, резултати, дискусија, заклучоци и литература.

Поглавјето **ВОВЕД** ги содржи базичните сознанија за вратната лимфаденопатија. Авторот користејќи ги најновите литературни податоци го дефинира поимот лимфаденопатија и употребува акроним за категориите на лимфаденопатијата. Подрбно ги опишува етиолошките фактори за лимфаденопатијата и ја класифицира лимфаденопатијата според текот на болеста и причинителите, но изнесува и хистолошка класификација на лимфаденопатијата. Истиот, на основа на досегашните објавени текстови за вратната лимфаденопатија во релевантни списанија од областа на медицината, го дефинира дијагностичкиот алгоритам кој овозможува категоризација на индивидуалните случаи со вратна лимфаденопатија. Темелно ги опишува сите достапни дијагностичките процедури кои се користат тековно и во наши услови за дијагностицирање на вратната лимфаденопатија (ултрасонографија, компјутеризирана томографија, магнетна резонанца и аспирациона биопсија), ги истакнува нивните предности и недостатоци споредувајќи ги меѓусебно.

Во поглавјето **ЛИТЕРАТУРЕН ПРЕГЛЕД**, авторот цитира најнови податоци од странска литература за големата клиничка сигнификантност на вратната лимфаденопатија во диференцијалната дијагноза на вратните маси како често клиничко сценарио во хирургијата. Исто така, потенцира дека дека при поставувањето на клиничката дијагноза на вратните маси потребно е темелно познавање на анатомските структури, од причина што анатомските структури кои нормално се палпабилни на вратот, често може да се заменат со патолошки формации. Базирајќи се на податоци од објавена

актуелна светска литература, ги наведува индикациите за хируршка биопсија на зголемените вратни лимфни јазли и дава препораки во кои случаи за истите е индицирано следење или третман. Иако достапната дијагностика, FNA, USG, CT-scan и MRI се неопходни за поставување прелиминарна дијагноза и проценка на екстензијата на лезијата, наведува авторот, сепак тие немаат дефинитивни дијагностички вредности. Улогата на USG, CT-scan и MRI во евалуација на цервикална лимфаденопатија и диференцирање на патолошки лимфни јазли од нормални / реактивни јазли како и диференцирање на вратните маси од лимфни јазли, денес добива на поголемо значење заради брзиот напредок на технологијата и усовршување на имиџинг апаратите. Со воведување на нови или комбинација на новите со старите имиџинг методи се надминуваат недостатоците на досегашните имиџинг техники. Во тој контекст авторот прави кратка дескрипција на перформансите на *contrast-enhanced US, fast imaging techniques, fast spin-echo (FSE,) whole-body MR imaging, MR лимфографијата, multidetector CT-scanners* и PET scanners, и ги опишува индикациите за нивната употреба, како и нивниот потенцијал во стејцирање на малигните лимфоми и канцерите. Цитираните автори во магистерскиот труд се на мислење дека хируршката биопсија како инвазивна метода, треба да се избегне се дотогаш кога веќе со сите останати дијагностички модалитети не може да се постави дијагнозата.

Во поглавјето, ЦЕЛИ НА ТРУДОТ, авторот респектирајќи ги наодите од литературата, ги насочил своите истражувања за вредноста на дијагностичките методи во дијагностицирање на вратната лимфаденопатија и тоа: утврдување на корелација на клиничката дијагноза со дефинитивниот хистопатолошки наод; утврдување на корелацијата на тенкоиглената аспирациона биопсија (FNA) во однос на дефинитивниот хистопатолошки наод; евалуација на вредноста на имиџинг

дијагностиката (USG и CT - scan) во однос на дефинитивниот хистопатолошки наод и дефинирање на потребата од имунохистохемиски пристап во хистопатолошката анализа на биопсираниот материјал за дефинитивниот третман на болеста. Стандардно во дијагностичка евалуација на вратната лимфаденопатија со лимфаденектомија како инвазивна метода, се добиваат конечни хистопатолошки резултати.

Во поглавјето МАТЕРИЈАЛ И МЕТОД НА РАБОТА, прикажан е материјалот кој е земен за истражување и методологијата на изведување на поставените цели.

За реализација на поставените цели, спроведена е ретроспективна анализа на 116 испитаници со клинички дијагнози: туморска маса на вратот и лимфаденопатија на вратот, хоспитализирани на "Клиниката за хирургија на лице, вилицы и врат – Максилофацијална хирургија" во Скопје заради хируршка биопсија, во периодот од 2008-2012 година. Податоците за пациентите се добиени од болничките истории со евалуација на спроведениот дијагностички протокол за секоја патологија посебно.

Поглавјето РЕЗУЛТАТИ кое содржи 38 страни, ги прикажува вредностите на дијагностичките методи кај вратната лимфаденопатија, споредени со хистопатолошкиот резултат како "златен стандард". Тестирање на значајност на разлики меѓу двете испитувани групи (Tu colli и Lymphadenopathio colli) направено со Mann-Whitney U Test покажува дека постои статистички значајна разлика во однос на патохистолошкиот наод помеѓу испитаниците од двете испитувани групи, од што може да се заклучи дека .анамнезата и клиничкиот преглед се важни елементи во дијагностиката на вратната лимфаденопатија, но се јавува потреба од примена на останатите дијагностички методи во претерапискиот пристап на вратната лимфаденопатија.

Дијагностичката прецизност на FNA за бенигни и метастатски лимфаденопатии, и за малигни лимфоми е: 75,7%; 0%; и 75,7%, редоследно. Дијагностичката прецизност на ултрасонографијата за бенигни и метастатски, како и за малигни лимфоми е 45,5%; 0% и 45,4%, редоследно. Дијагностичката прецизност на СТ за бенигни и метастатски, и за лимфоми е 53%; 0% и 61%, редоследно.

Поглавјето ДИСКУСИЈА содржи 9 страни во која се презентирани анализите и коментарите на добиените резултати соредени со наодите на авторите печатени во странската актуелна литература. Авторот наведува дека анамнезата и физикалниот преглед, FNA, USG и CT-scan се важни методи во дијагностичкиот алгоритам на цервикалната лимфаденопатија, но поставување на егзактна и дефинитивна дијагноза е хистопатолошки наод од лимфаденектомија. Исто така, базирајќи се на најновите податоци објавени во литературата, авторот истакнува дека надминување на лимитациите на имиџинг техниките и аспирационата биопсија со воведување на најновите техники и апарати ќе ја зголеми вредноста на дијагностичкиот протокол кај вратната лимфаденопатија. Од овие причини во имиџинг одделите и во цито и хистопатолошките лаборатории треба да стане стандардна пракса употреба на врвните и актуелните новитети.

Во поглавјето ЗАКЛУЧОЦИ, авторот смета дека Врз основа на поставените цели и добиените резултати, и врз основа на статистичката анализа поединечно, не постои корелација на клиничката дијагноза Tu colli со дефинитивниот хистопатолошки наод, и дека постои корелација на клиничката дијагноза Lymphadenopathio colli со дефинитивниот хистопатолошки наод. Високата процентуална застапеност на лимфаденопатиите во клинички дијагностицираните испитаници како Tu colli покажува

дека анамнезата и клиничкиот преглед не се сигнификантно веродостојни (точни) дијагностички методи во диференцијална дијагноза на цервикалната лимфаденопатија; дефинитивна дијагноза се поставува само на основа на хистопатолошки наод од хируршки биопсираниот материјал.

Резултатите од студијата за вредноста на аспирационата биопсија укажуваат дека постои корелација (асоцијација) помеѓу патохистолошкиот наод и наодот од тенкоиглената аспирациона биопсија. Оваа метода е погодна за дијагностицирање на бенигните лимфаденопатии и малигните лимфоми, и има помала дијагностичка вредност при дијагностицирање на метастатските лимфаденопатии.

Во однос на USG и CT, резултатите од статистичката обработка укажуваат дека , ултрасонографијата и комјутеризираната томографија во нашето испитување немаат сигнификантна дијагностичка прецизност во диференцијална дијагноза на бенигните лимфаденопатии, малигните лимфоми , и метастатските лимфаденопатии.

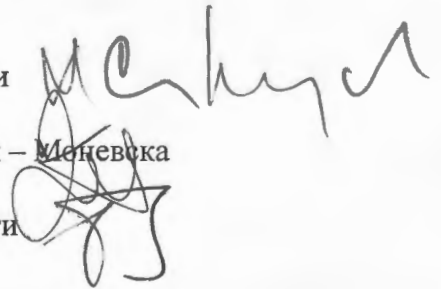
ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ НА КОМИСИЈАТА

Изработениот магистерски труд под наслов "Дијагностички постапки во претераписки пристап на лимфогени оболувања во вратна регија" од др. Санела Идоска ги содржи сите елементи на еден ваков реализиран вид на научен труд.

Рецензентската комисија, имајќи ја во предвид подготвеноста, сериозноста и исполнителноста на кандидатот, му предлага на Наставно-научниот совет да ја прифати во целост рецензијата и да дозволи кандидатот др. Санела Идоска да го одбрани својот магистерски труд.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА,

1. Проф. д-р Славе Наумовски
2. Проф. д-р Даница Поповиќ – Меновска
3. Проф. д-р Алберто Бенедети

Handwritten signatures of the three members of the review commission: Slava Naumovski, Danica Popovik-Menovska, and Alberto Benedetti.